

УДК 336.761

РОЛЬ ТЕХНОПАРКІВ В АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Б. М. Хібеба

студентка 4 курсу, група Фін-41, навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Науковий керівник – к.е.н., доцент А. А. Подлевський

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

У статті проаналізовано роль технопаркових структур в процесі активізації інноваційно-інвестиційної діяльності. Розглянуто динаміку функціонування технопарків в Україні, досвід зарубіжних країн. Визначено важливість існування технологічних парків у розвитку інноваційної інфраструктури.

Ключові слова: технологічні парки, інноваційно-інвестиційна діяльність, технопаркові структури, інноваційна інфраструктура.

В статье проанализирована роль технопарковых структур в процессе активизации инновационно-инвестиционной деятельности. Рассмотрена динамика функционирования технопарков в Украине и опыт зарубежных стран. Определена значимость существования технологических парков в развитии инновационной инфраструктуры.

Ключевые слова: технологические парки, инновационно-инвестиционная деятельность, технопарковые структуры, инновационная инфраструктура.

The article analyzes the role of technopark structures in the process of enhancing innovation and investment activities. The dynamics of the functioning of technoparks in Ukraine and the experience of foreign countries are considered. The importance of the existence of technology parks in the development of innovation infrastructure has been determined.

Keywords: technology parks, innovation and investment activity, technology park structures, innovation infrastructure.

Активізація інноваційно-інвестиційного процесу є одним із найбільш прогресивних механізмів здійснення певних змін та перетворень в економічній системі як окремих суб'єктів господарювання, так і територіальних утворень та національної економіки у цілому. На сьогодні у світі одним із найефективніших механізмів здійснення цієї трансформації є різноманітні інноваційні структури та насамперед науково-технологічні парки.

Дослідження технопаркових структур в активізації інноваційно-інвестиційної діяльності залишається неповністю розглянутим, що підтверджує значна кількість літератури. Питання, щодо аналізованої теми, викликає інтерес як серед науковців, так і серед широких верств населення. Зокрема, у даній роботі використано напрацювання наступних авторів: Денисенко М. П., Білан Д. І., Шпильова Т. І., Дорошко О. О., Зробок О. О., Макалюк І. В.

Актуальним є питання обґрунтування важливості розвитку технологічних парків у системі інноваційно-інвестиційної діяльності та значення економічного стимулювання їх продуктивності.

Метою статті є аналіз ролі технологічних парків в процесі активізації інноваційно-інвестиційної діяльності та розвитку інноваційної інфраструктури загалом.

Технологічні парки є найважливішим елементом інноваційної структури, що поєднує освіту, науку та промисловість. Вони мають ключове значення для економічного зростання країни: величезний науковий потенціал, комерціалізацію наукоємної продукції, створення нових наукових розробок та підвищення конкурентоспроможності промисловості країни.

Сьогодні серед розвинених країн, країн із перехідною економікою та тих, що розвиваються, немає такої, де держава певними методами не прагнула б сприяти розвитку інноваційного процесу.

При становленні економіки інноваційного типу технопарки сприяють переходу до нового технологічного укладу, прискорюють процес комерціалізації досягнень інноваційної сфери, сприяють більшій ефективності функціонування підприємств малого та середнього бізнесу.

Технопарки є однією з форм інноваційної інфраструктури, яка забезпечує інноваційну сферу всіма видами послуг, а також взаємодію елементів інноваційного процесу, сприяє поширенню інновацій у всі сфери економіки.

Головною метою діяльності технологічних парків є комплексна організація наукоємного виробництва шляхом максимального сприяння створенню та запровадженню нових технологій та стимулювання розвитку творчого потенціалу фахівців. Концентруючи наукові, виробничі та фінансові ресурси технопарки забезпечують відтворення повного життєвого циклу інновацій: дослідження – розробка – упровадження – масовий промисловий випуск наукоємної високотехнологічної конкурентоспроможної на світових ринках продукції [4].

Технологічні парки сформували правове середовище для венчурних компаній, де відповідні матеріальні основи дозволяють відбирати проекти на конкурсній основі для створення нової техніки, готувати кадри, які орієнтуються на підприємницьку діяльність, проводити прикладні дослідження сучасного рівня, удосконалювати й покращувати технології, формувати можливості для їх промислового розвитку.

У результаті створюється підготовлене до інновацій середовище для реалізації нових ідей у вигляді товарів, необхідних промисловості і конкурентоспроможних на світовому ринку. Впровадження досягнень науки і техніки у реальне життя, що передбачає інноваційна модель розвитку, призводить до модернізації економіки, яка полягає у заміні одних елементів виробничої системи іншими, більш сучасними. Це можуть бути принципово нові технології, які є результатами завершених наукових досліджень і розробок, або такі, що вдосконалені на базі використання нових знань [2, С. 4].

Головна місія технопаркових структур як складових елементів організаційно-функціональної мережі інфраструктурного забезпечення державної інноваційної політики в Україні полягає у тому, що вони, шляхом реалізації цільових орієнтирів, формування нової філософії, можливостям та способу діяльності, реалізують нові цінності, які закладено в основу створення технологічних парків – сприяють появі нових інноваційних підприємств, робочих місць, прискорюють процес комерціалізації досягнень інноваційної сфери, позитивно впливають на інвестиційний імідж території тощо.

Короткий аналіз стану технологічних парків в Україні засвідчує про зниження на сьогодні динаміки їх розвитку та функціонування. Відповідно до державного реєстру в Україні діють 16 технологічних парків, але реально працюють лише декілька. Період їх найбільшої активності припадає на 2000–2012 роки, коли обсяг реалізованої інноваційної

продукції становив 12,6819 млрд грн. Аналіз процесу створення та розвитку в Україні технопаркових структур показує, що динаміка їх розвитку демонструє негативну тенденцію після відміни спеціального режиму у 2006 р., одночасно слід відзначити їх досить високу ефективність в процесі активізації інноваційної діяльності.

Розвитку вітчизняних технопаркових структур перешкоджає дефіцит фінансів, недосконалість державної політики, а також нестача нових ідей і якісних розробок. На останній із зазначених перешкод акцентують увагу переважно технопарки, які виробляють інновації регіонального та національного масштабів. Це може свідчити про наявність конкуренції на внутрішньому ринку та брак протекціонізму з боку держави [1, С. 50].

Як показує зарубіжний досвід, вивести технопарки з кризи та досягти показників високорозвинених держав можна лише при значній підтримці з боку держави, впровадженні спеціальних програм розвитку, наявності ґрунтовної законодавчої бази у сфері інноваційної та інвестиційної діяльності, відповідної податкової політики, фінансування, залучення іноземних інвесторів, виділення більшої кількості коштів на науково-дослідні роботи спеціалізованих установ, вищих навчальних закладів, розвиток інноваційної інфраструктури [3, С. 68].

Таким чином, ключова роль технопаркових структур полягає у прискоренні ефективної науково-виробничої інтеграції реальної економіки, науки, вищої освіти, державних і місцевих органів влади та управління, що виражається у поступовому переході до нового технологічного устрою, розвитку інноваційної економіки та підвищенні конкурентоздатності держави в цілому.

Досвід розвинених країн свідчить, що ефективними є технологічні парки, які створюють сприятливі умови для інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств зі створення та реалізації оригінальної науково-технічної продукції через надання цим суб'єктам у користування матеріально-технічної бази, а також консультацій та інформації у науковій, економічній і правовій сфері.

Тому, будучи сучасною формою науково-виробничої інтеграції, технологічні парки відіграють провідну роль у розвитку інноваційної інфраструктури. Технопарки дозволяють об'єднати практично всі інноваційні елементи даної структури в єдине ціле, що спрощує процес стимулювання та моніторингу інноваційно-інвестиційної діяльності та сприяє більш ефективній реалізації інноваційної політики в країні.

У зв'язку з цим, перспективами подальших наукових досліджень у цьому напрямку є обґрунтування системного вдосконалення державної інноваційної політики щодо технологічних парків як важливої наукової проблеми, що потребує вирішення.

1. Денисенко М. П., Білан Д. І., Шпильова Т. І. Особливості розвитку технологічних парків України. *Комунальне господарство міст* : научно-технічний зб. № 69. С. 41–53.
2. Дорошко О. О. Технопарки як засіб стимулювання інноваційної діяльності. *Ефективна економіка* : електронне наукове фахове видання. 2011. № 1.
3. Зробок О. О., Макалюк І. В. Технологічні парки України: особливості функціонування та зарубіжний досвід. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2017. № 20. С. 63–71.
4. Міністерство освіти та науки України: Технологічні парки. URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/innovacijna-diyalnist-ta-transfer-tehnologij/tehnologichni-parki> (дата звернення: 12.11.2021).